

Beyincik

Beyincik mərkəzi sinir sisteminin bir şöbəsi olub, hərəkətin avtomatik koordinasiyası, müvazinətin nizamlanması, hərəkətin və əzələ tonusunun dəqiqliyinin, tənzimində iştirak edir. Beyincik arxa kəllə çuxurunda, uzunsov beyin və körpünün üzərində, beyincik çadırının (tentorium cerebelli) altında yerləşir. O, mərkəzi hissə-soxulcan (vermis cerebelli) və sonuncunu əhatə edən iki yarımkürədən (hemispherium cerebelli) ibarətdir. Beyincik soxulcanı statik, yarımkürələr isə dinamik koordinasiyanı təmin edir. Beyincik soxulcanında gövdə əzələləri, yarımkürələrdə isə ətraf əzələləri somatotopik olaraq öz əksini tapır. Beyinciyn səthi onun qabığı-boz maddə təbəqəsi ilə örtülmüşdür. İncə şırımlarla və qırışıqlarla örtülən bu qabıq beyinciyni bir sıra paylara bölür. Beyinciyn ağ maddəsi müxtəlif mənşəli sinir liflərindən ibarət Olub (qalxan və enən) üç cüt beyincik ayaqcıqlarını təşkil edirlər: orta və yuxarı.

Beyinciyn aşağı ayaqcıqları (pedunculi cerebelli inferiores) onu uzunsov beyinlə birləşdirir. Onların tərkibində arxa onurğa beyni-beyincik yoluna məxsus liflər (tr. spinocerebellaris dorsalis-Fleksiyə dəstəsi) beyinciynə daxil olur. Arxa buynuz hüceyrələrinin aksonlarından ibarət olan bu yol öz tərəfinin yan ciyəsinin arxa hissəsinə keçərək, uzunsov beyinədək qalxır və aşağı beyincik ayaqcığının tərkibində soxulcanın qabığına çatır. Dəhliz siniri nüvəsindən gələn liflər də məhz buradan keçərək dam nüvəsində tamamlanır. Beyinciyn aşağı ayaqcıqlarının tərkibində dam nüvəsindən lateral dəhliz nüvəsinə, oradan isə onurğa beyninin ön buynuzlarına dəhliz onurğa beyni yolu (tr. vestibulospinalis) gedir. Beyinciyn orta ayaqcıqları (pedunculi cerebellaris media) onu körpü ilə birləşdirir. Bunların tərkibində körpünün nüvələrindən başlayıb, beyinciyn əks yarımkürəsinə gedən sinir lifləri keçir (tr. pontocerebellaris).

Beyinciyn yuxarı ayaqcıqları (pedunculi cerebellaris superiores) onu orta beyin qapağı səviyyəsində orta beyinlə birləşdirir. Onların tərkibində həm beyinciynə (tr. spinocerebellaris ventralis), həm də dişli nüvədən orta beyin qapağına gedən liflər var. Dişli nüvədən çıxan liflər çarpazlaşdıqdan sonra qırmızı nüvədə tamamlanır. Buradan isə, qırmızı nüvə onurğa beyni yolu başlanır (tr. rubrospinalis). Beləliklə, beyinciyn aşağı və orta ayaqcıqlarında əsasən beyinciyn afferent, yuxarı ayaqcıqlarında isə efferent yolları keçir. Beyinciyn cismində 4 cüt nüvə ayırd edilir. Onlardan üçü-dişli (nucl, dentatus), embolabənzər (nucl,